

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17Co/69/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3512200319
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 05. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Emília Zimová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2013:3512200319.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v právnej veci navrhovateľa: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Údernícka č. 5, právne zastúpený Advokátskou kanceláriou TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Bratislava, Údernícka č. 5, IČO:36 613 843, proti odporcovi: G. L., bytom H. č. XXX, toho času na neznámom mieste, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu Spotrebiteľského združenia OSA so sídlom Bratislava, Fedinova 9. IČO: 42 260 086, právne zastúpený HKP Legal s.r.o so sídlom Bratislava, Sasinkova 6, IČO: 36 727 334, o zaplatenie 926,32 eur s príslušenstvom, na odvolanie vedľajšieho účastníka proti uzneseniu Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 22. októbra 2012, č.k. 11C/146/2012-61, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvého stupňa vo výroku o náhrade trov vedľajšieho účastníka na strane odporcu m e n í tak, že navrhovateľ je p o v i n n ý zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov prvostupňového konania pozostávajúcu z trov právneho zastúpenia v sume 141,79 eur, do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia, k rukám právneho zástupcu HKP Legal, s.r.o., so sídlom Bratislava, Sasinkova 6.

Navrhovateľ je p o v i n n ý zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu náhradu trov odvolacieho konania pozostávajúcu z trov právneho zastúpenia v sume 40,03 eur, do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia, k rukám právneho zástupcu HKP Legal, s.r.o., so sídlom Bratislava, Sasinkova 6.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým uznesením v prvom výroku zastavil konanie, v druhom výroku odporcovi nepriznal náhradu trov konania, v treťom výroku nepriznal náhradu trov konania vedľajšiemu účastníkovi a vo štvrtom výroku nariadil vrátenie súdneho poplatku z návrhu na začatie konania vo výške 48,87 eur navrhovateľovi prostredníctvom Daňového úradu Bratislava po právoplatnosti uznesenia. Svoje rozhodnutie vo výroku o zastavení konania a vrátení súdneho poplatku odôvodnil podľa § 96 ods. 1 O.s.p. a § 11 ods. 3, 4 a 6 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch keď uviedol, že súd konanie z dôvodu späťvzatia návrhu pred začatím pojednávania vo veci samej zastavil a navrhovateľovi vrátil zaplatený súdny poplatok krátený o 6,63 eur prostredníctvom Daňového úradu. O náhrade trov konania súd prvého stupňa rozhodol podľa § 146 ods. 2 O.s.p, pretože navrhovateľ späťvzatím návrhu zavinil zastavenie konania. Odporcovi náhradu trov konania nepriznal, pretože ju nežiadal. O trovách konania vedľajšieho účastníka na strane odporcu súd prvého stupňa rozhodol podľa 142 ods. 1 O.s.p. z dôvodu neúčelnosti ich vynaloženia. Uviedol, že i keď je kritérium účelnosti vynaložených trov obsiahnuté iba v ustanovení § 142 ods. 1 O.s.p. nevzťahujúcom sa na prípad zastavenia konania, je potrebné toto kritérium považovať za princíp pri náhrade trov konania v ktoromkoľvek prípade náhrady trov upravenom O.s.p. Prvostupňový súd konštatoval, že nakoľko vedľajší účastník žiada náhradu trov konania, je zrejmé, že za právnu pomoc svojho zástupcu zaplatil alebo sa zaviazal zaplatiť. Ako za právnu pomoc však zaplatil za podanie návrhu na svoj vstup do konania, ktorý neobsahoval okrem všeobecne konštatovanej námietky premlčania žiadne iné relevantné vyjadrenie, a z ktorého je dokonca zrejmé, že právny zástupca vedľajšieho účastníka nemá ani len základné informácie o konaní, do ktorého jeho klient vstupuje.

Takýto úkon nemožno vo vzťahu k združeniu považovať za kvalifikovanú právnu pomoc a jedná sa iba o administratívny úkon s minimálnym právnym obsahom (samotný návrh na vstup a všeobecná námietka premĺčania), ktorý mohlo a malo z povahy svojho predmetu činnosti zabezpečiť združenie samo. Pokiaľ tak neurobilo, boli náklady na zabezpečenie tohto úkonu vynaložené advokátovi neúčelne vynaloženými nákladmi združenia a ich náhrada v rámci náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi nepatrí. Pretože neboli účelné trovy vedľajšieho účastníka vynaložené na právne zastúpenie pri samotnom úkone vstupu do konania, súd prvého stupňa považoval za neúčelné aj trovy za prevzatie zastúpenia, potrebné pre vstup do konania prostredníctvom právneho zástupcu. Nedostatok účelnosti prvej porady s klientom, ktorá sa uhrádza spolu s prevzatím zastúpenia videl v samotnom obsahu podania právneho zástupcu vedľajšieho účastníka. Pre absenciu základných informácií o konaní nemohla prvá porada mať žiadny obsah (ak vôbec prebehla), a pokiaľ by na takýto úkon "právnej pomoci" vedľajší účastník vynaložil prostriedky, ktoré žiada nahradiť ako trovy konania, je bezúčelnosť takýchto trov vedľajšieho účastníka úplne zjavná.

Proti uzneseniu súdu prvého stupňa vo výroku, ktorým vedľajšiemu účastníkovi neboli priznané trovy konania, podal v zákonom stanovenej lehote, prostredníctvom svojho právneho zástupcu, odvolanie vedľajší účastník na strane odporcu. Žiadal, aby odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmenil tak, že uloží navrhovateľovi povinnosť nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania vo výške 141,79 eur, alebo aby odvolací súd uznesenie prvostupňového súdu v napadnutej časti zrušil a vec v tejto časti vrátil na ďalšie konanie. Zároveň si vedľajší účastník uplatnil aj náhradu trov odvolacieho konania v celkovej výške 40,03 eur. Vo svojom odvolaní namietal nesprávne právne posúdenie veci súdom prvého stupňa. Aplikáciu § 142 ods. 1 O.s.p. prvostupňového súdu na danú vec považoval za nesprávnu a argumentáciu súdu za svojvoľnú a tendenčnú. Súd mal podľa jeho názoru na vec aplikovať § 146 ods. 2 O.s.p. a zisťovať, či návrh na začatie konania bol podaný dôvodne, a či navrhovateľ svojím neodôvodnene podaným návrhom nezavinil, že konanie sa muselo zastaviť. Uviedol, že tým, že navrhovateľ zobral žalobu v celom rozsahu späť, zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, pričom sa tak nestalo pre správanie odporcu. Vedľajší účastník má podľa jeho názoru v zmysle § 93 ods. 4 O.s.p. v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník, pričom mu vznikli v konaní trovy v súvislosti s vykonávaním úkonov právnej služby právny zástupcom. Zastával názor, že súd mu mal priznať právo na náhradu trov konania v požadovanej výške podľa § 142 ods. 1 O.s.p. Výklad, ktorý by z práv vedľajšieho účastníka vylúčil možnosť dať sa právne zastúpiť, považoval za odporujúci zákonom Slovenskej republiky, ako aj predpisom Európskej únie. Právo na právne zastúpenie vedľajšieho účastníka deklaruje i rozsudok Súdneho dvora Európskej únie zo dňa 22.12.2010 vo veci C-279/09, DEB Deutsche Energiehandels - und Beratungsgesellschaft mbH proti Spolkovej republike Nemecko, z ktorého citoval. V prípade, ak sa odvolací súd stotožní s názorom súdu prvého stupňa, navrhol konanie prerušiť podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. a požiadať Súdny dvor Európskej únie o rozhodnutie o práve spotrebiteľského združenia na plnohodnotné právne zastúpenie - vrátane práva na priznanie náhrady trov konania v prípade, ak procesné úkony združenia budú v súdnom procese na prospech spotrebiteľa a budú mať v časti týkajúcej sa spotrebiteľského združenia za následok úspech vo veci.

Navrhovateľ v písomnom vyjadrení k odvolaniu vedľajšieho účastníka navrhol uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti potvrdiť. Zároveň si uplatnil trovy odvolacieho konania 40,24 eur s DPH. Uviedol, že cieľom vedľajšieho účastníka - združenia na ochranu spotrebiteľa je okrem iného kolektívna ochrana spotrebiteľov. Zastával názor, že takýto vedľajší účastník musí byť sám z podstaty svojej existencie schopný poskytnúť právnu pomoc v súdnom konaní, pričom združenie má možnosť podľa § 25 zákona č. 250/2007 Z. z. využívať aj podporu ministerstva. V tomto smere poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5Co 26/2012 a Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co 164/2012. Citoval z dôvodovej správy k zákonu č. 384/2008 Z. z. z ktorej vyvodil, že úmyslom zákonodarcu bolo umožniť kvalifikovanú ochranu spotrebiteľa na tento účel zriadeným subjektom, ktorý bude spôsobilý poskytnúť spotrebiteľovi kvalifikovanú pomoc. Poukázal na to, že združenie vstupuje do množstva konaní bez ohľadu na ich stav a vôľu odporcu, pričom pred oznámením o vstupe do konania nemá žiadnu vedomosť o prejednávacom prípade. Združenie opakuje procesné podania nadbytočne, bez uvedenia nových skutočností, týkajúcich sa predmetu sporu. K obdobnému záveru došiel i Krajský súd v Košiciach v rozhodnutí sp. zn. 6Co 141/2012 a Krajský súd v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co 91/2012. V zmysle uvedeného zastával názor, že trovy vedľajšieho účastníka nie sú trovami účelne vynaloženými na uplatňovanie alebo bránenie práva, čo je dôvodom hodným osobitného zreteľa podľa § 150 O.s.p. Súd

nepriznaním náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkov neporušil právo na právnu pomoc a rovnosť účastníkov konaní podľa čl. 47 ods. 2, 3 Ústavy Slovenskej republiky, čo vyvodil o. i. z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 78/03 a rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co 100/2012. Vo veci nie je podľa názoru navrhovateľa možné aplikovať ani § 137 O.s.p., pretože združenie odporcu v konaní nezastupuje. K návrhu vedľajšieho účastníka na predloženie prejudiciálnej otázky uviedol, že tento návrh je nedôvodný, a nespĺňa podmienky prejudiciálneho konania vzhľadom k tomu, že v každom jednotlivom prípade je nevyhnutné posudzovať účelnosť vynaložených trov konania.

Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal v intenciách ust. § 212 ods. 1 O.s.p. a zistil, že uznesenie súdu prvého stupňa je potrebné v napadnutej časti vo výroku o náhrade trov konania vedľajšieho účastníka podľa ust. § 220 O.s.p. zmeniť, a to bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu (ust. § 214 ods. 2 O.s.p.).

Uznesenie súdu prvého stupňa vo výrokoch o zastavení konania, o nepriznaní náhrady trov konania odporcovi a o vrátení súdneho poplatku z návrhu odvolaním napadnuté nebolo, a preto zostalo rozhodnutie súdu prvého stupňa v týchto výrokoch právoplatné a rozhodnutím odvolacieho súdu nedotknuté.

V prejednávanej veci odvolací súd zo spisového materiálu zistil, že navrhovateľ sa prostredníctvom svojho právneho zástupcu návrhom na začatie konania zo dňa 03.01.2012, ktorý bol doručený súdu prvého stupňa dňa 13.01.2012, domáhal proti odporcovi zaplata sumy 926,32 eur s príslušenstvom.

Je nepochybné, že právny vzťah medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporcom bol založený dňa 14.05.2004 zmluvou označenou ako Zmluva o poskytnutí flexipôžičky.

Právny zástupca vedľajšieho účastníka podaním zo dňa 19.04.2012, ktoré bolo doručené na súd prvého stupňa dňa 10.05.2012, oznámil prvostupňovému súdu, že Spotrebiteľské združenie OSA, so sídlom Bratislava, Fedinova 9, IČO: 42 260 086 vstupuje v zmysle ustanovení § 93 ods. 2 O.s.p. do konania ako vedľajší účastník na strane odporcu. Súčasne predložil plnomocenstvo pre advokátsku kanceláriu HKP Legal, s.r.o. Žiadal doručiť návrh na začatie konania a jeho prílohy a uplatnil si náhradu trov konania.

O návrhu na vyslovenie prípustnosti vedľajšieho účastníctva súd prvého stupňa v predmetnom konaní nerozhodoval.

Právny zástupca vedľajšieho účastníka vo vyjadrení k návrhu na začatie konania zo dňa 13.09.2012, ktoré bolo doručené súdu prvého stupňa dňa 14.09.2012, vzniesol námietku premlčania uplatneného nároku navrhovateľa. Žiadal, aby súd po vykonanom dokazovaní návrh navrhovateľa zamietol a uložil navrhovateľovi povinnosť nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania vo výške 189,60 eur na účet jeho právneho zástupcu.

Právny zástupca navrhovateľa podaním zo dňa 19.09.2012, ktoré bolo doručené súdu prvého stupňa dňa 26.09.2012, vzal návrh na začatie konania v celom rozsahu späť a zároveň sa vyjadril k trovám vedľajšieho účastníka.

Z ustanovenia § 93 ods. 1 O.s.p. vyplýva, že ako vedľajší účastník môže sa popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania ten, kto má právny záujem na jeho výsledku pokiaľ nejde o rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je, alebo nie je.

Podľa § 93 ods. 2 O.s.p. ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu. Toto ustanovenie, ktoré bolo do Občianskeho súdneho poriadku zavedené zákonom č. 384/2008 Z. z. (s účinnosťou od 15.10.2008) dáva možnosť, aby v prípade tzv. spotrebiteľských sporov vstúpila do konania

ako vedľajší účastník taká právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu, za ktorý sa považuje aj zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. Z ustanovenia § 93 ods. 4 O.s.p. vyplýva, že v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností.

Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že vzhľadom na spotrebiteľský charakter sporu Spotrebiteľské združenie OSA, so sídlom v Bratislave, má oprávnenie vystupovať v predmetnom konaní ako vedľajší účastník na strane odporcu (spotrebiteľa), pričom nemusí preukazovať právny záujem na jeho výsledku, pretože možnosť, aby vystupoval v konaní ako vedľajší účastník na strane odporcu mu dáva priamo špeciálna zákonná úprava uvedená v ustanovení § 93 ods. 2 O.s.p. Keďže ustanovenie § 93 ods. 4 O.s.p. výslovne upravuje, že vedľajší účastník má v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník, z toho možno vyvodiť záver, že vedľajší účastník má rovnako ako akýkoľvek hlavný účastník tiež právo na právnu pomoc pred súdmi, čo je základné ústavné právo (čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky), ktoré sa v rámci civilného súdneho konania realizuje možnosťou zabezpečiť si kvalifikované právne zastúpenie splnomocneným právnym zástupcom - advokátom a samozrejme má i právo na náhradu trov konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia.

V prípade, pokiaľ je konanie zastavené, v zásade platí, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania (§ 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Pokiaľ však došlo k zastaveniu konania v dôsledku späťvzatia návrhu na začatie konania, rozhoduje súd podľa ustálenej súdnej praxe podľa odseku 2 citovaného zákonného ustanovenia. Podľa prvej vety citovaného zákonného ustanovenia hradí trovy zastaveného konania ten z účastníkov, ktorý zaviniel, že konanie muselo byť zastavené. Zavinenie sa pri tom posudzuje len z procesného hľadiska, nie podľa hmotného práva, lebo potom by sa jednalo o posúdenie dôvodnosti nároku vo veci samej, takže by po zastavení konania súd ďalej skúmal dôvodnosť návrhu vo veci samej. Preto, ak vzal navrhovateľ návrh späť, z procesného hľadiska zásadne platí, ak nejde o prípad druhej vety tohto zákonného ustanovenia, že procesne zaviniel zastavenie konania.

V prejednávanej veci nepochybne došlo ku zastaveniu konania v dôsledku späťvzatia návrhu na začatie konania navrhovateľom, pričom nebolo v konaní tvrdené a ani zo spisu nevyplývajú žiadne okolnosti, ktoré by dávali podklad pre rozhodovanie o trovách zastaveného konania podľa § 146 ods. 2 druhá veta O.s.p. Navrhovateľ je preto povinný podľa § 146 ods. 2 prvá veta O.s.p. hradiť trovy konania ďalších účastníkov, teda aj vedľajšieho účastníka na strane odporcu.

V tejto súvislosti odvolací súd zastáva právny názor, že v danom prípade nie je dôvodné aplikovať ustanovenie § 150 ods. 1 O.s.p., nakoľko v posudzovanom prípade neboli splnené zákonné predpoklady pre postup súdu podľa tohto ustanovenia, a to existencia dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Pri použití citovaného zákonného ustanovenia ide o odchýlku zo zásady zodpovednosti za výsledok, aj zo zásady zodpovednosti za zavinenie a náhodu a je odôvodnené tým, že by strohá aplikácia ustanovení o náhrade trov mohla v konkrétnych prípadoch viesť k nežiaducim tvrdomiam. Použitie tohto ustanovenia dopadá pritom na účastníka, ktorý by mal inak nárok na náhradu trov konania. Pri posudzovaní okolností, hodných osobitného zreteľa, sa podľa súdnej praxe prihliada na osobné, majetkové, zárobné a iné pomery všetkých účastníkov, teda nielen toho, ktorého by podľa všeobecných ustanovení mala postihovať povinnosť nahradiť trovy konania, ale aj toho, koho majetková sféra by bola použitím tohto ustanovenia dotknutá. Zároveň možno uplatniť ako dôvody hodné osobitného zreteľa pre výnimočné nepriznanie náhrady trov tiež okolnosti, ktoré viedli k súdnemu uplatneniu nároku a prihliadnuť na postoj účastníkov v konaní.

V prejednávanej veci nemožno za dôvody hodné osobitného zreteľa považovať okolnosti spočívajúce v účelnosti právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka. Odvolací súd k tomu uvádza, že na účelnosť trov konania je súd pri rozhodovaní o náhrade trov povinný prihliadať v každom prípade, pretože náhradu trov konania možno priznať len v prípade, ak sa jedná o účelne vynaložené trovy.

Právny zástupca vedľajšieho účastníka na strane odporcu si uplatnil náhradu trov prvostupňového konania pozostávajúcu z trov právneho zastúpenia za dva úkony právnej služby - prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom a vyjadrenie k žalobnému návrhu, príslušný režijný paušál a DPH, trovy v celkovej sume 141,79 eur.

Spôsob určenia a výšku odmeny, náhrady hotových výdavkov a náhrady za stratu času advokáta za právne služby upravuje vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov.

Odvolací súd dospel k záveru, že účelné trovy vedľajšieho účastníka na strane odporcu v konaní pred súdom prvého stupňa predstavujú trovy právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka za 2 úkony právnej služby - príprava a prevzatie zastúpenia podľa plnomocenstva zo dňa 19.04.2012 a podanie vyjadrenia k žalobe dňa 13.09.2012 podľa § 14 ods. 1 písm. a/ a b/ citovanej vyhlášky v sume 2 x 51,45 eur (podľa § 10 ods. 1 citovanej vyhlášky zo žalovanej sumy 926,32 eur), 2 x príslušný režijný paušál á 7,63 eur podľa § 16 ods. 3 citovanej vyhlášky a príslušná DPH (20 % z odmeny a náhrad, teda zo sumy 118,16 eur) vo výške 23,63 eur podľa § 18 ods. 3 citovanej vyhlášky, vzhľadom k tomu, že právny zástupca vedľajšieho účastníka je platiteľom DPH. Celkovo tak účelné trovy právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka na strane odporcu predstavovali sumu 141,79 eur. Tieto trovy je povinný nahradiť vedľajšiemu účastníkovi navrhovateľ podľa § 146 ods. 2 prvá veta O.s.p.

Pokiaľ by vedľajšiemu účastníkovi neboli priznané trovy právneho zastúpenia, jednalo by sa tým o porušenie ustanovení základných procesných predpisov Občianskeho súdneho poriadku, ale aj ust. čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

Na základe uvedeného odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmenil a rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s 142 ods. 1 O.s.p., kedy vedľajšiemu účastníkovi, ktorý bol v odvolacom konaní procesne úspešný a trovy odvolacieho konania si riadne uplatnil, bola priznaná náhrada trov odvolacieho konania voči neúspešnému navrhovateľovi vo výške 40,03 eur, a to za jeden úkon právnej služby - odvolanie zo dňa 17.12.2012 podľa § 14 ods. 3 písm. b/ vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov vo výške jednej polovice základnej sadzby tarifnej odmeny, t. j. vo výške 25,73 eur, k tomu príslušný režijný paušál vo výške 7,63 eur podľa § 16 ods. 3 vyhlášky a príslušná 20 % DPH z odmeny a náhrad vo výške 6,67 eur podľa § 18 ods. 3 vyhlášky.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.